

Zenetanár képzés
szakmódszertan záróvizsga tételsorok
(10 féléves osztatlan és újabb oklevelet adó képzés)

Zongoratanár

- 1) A zongoratanár személyiségjegyei
- 2) A hangképzés tanításának főbb módszerei
- 3) A zongorapedagógia szerepe az előadói képességek fejlesztésében
- 4) A zongoratechnika fejlesztésének stratégiája és módszerei
- 5) Az értő kottaolvasás tanítása
- 6) A célravezető gyakorlás tanítása
- 7) A tanítvány munkájának értékelési szempontjai

Orgonatanár

- 1) A zenetanár tulajdonságai
- 2) A zenei munkaképesség fejlesztésének szerepe a zenetanításban
- 3) Anyagtervezés, anyagfeladás
- 4) A gyakorlás tanítása
- 5) Lapról játék és memorizálás módszerei
- 6) Az orgona, mint második hangszer – kezdők tanítása
- 7) Két szabadon választott orgonaiskola összevetése
- 8) A regisztrálás tanítása

Ajánlott irodalom:

Varró Margit: Zongoratanítás, zenei nevelés

Teöke Mariann: A zongoratanításról

Duffek Mihály: A zongorapedagógia lehetőségei az előadói képességek fejlesztésében
(Doktori disszertáció) <http://www.parlando.hu/Duffek2008.htm>

Kovács Sándor: Válogatott írások (Hogyan gyakoroljunk?)

Varga Zoltán István: Egyetemen tanító orgonaművészek gyakorlási szokásai –
nemzetközi felmérés – Szakdolgozat 2009.

Négyesiné Pásztor Zsuzsa-Dr. Kovács Géza: Hangszeres kézmegeröltetések elmulasztása

Gát József: Kéztorna

Zalánffy Aladár: Orgonaiskola I-II.

Antalffy-Zsíross Dezső: Orgonaiskola I-II.

Hermann Keller: Orgonaiskola (Edition Peters)

Riemann - Ambrust: Technische Studien (Edition Peters)

Rolf Schweizer: Orgelschule I-II. (Bärenreiter)

Jacques van Oortmerssen: A guide to duo and trio playing – Studies in historical
fingering and pedalling for the organ

Hegedűtanár

- 1) Hubay Jenő tanításának jelentősége
- 2) Jelentős magyar hegedűiskolák
- 3) A testtartás és hangszertartás módszertani problémái
- 4) A bal kéz működésének metodikai háttere

- 5) A jobb kéz és a tartási műveletek összefüggései
- 6) A hangszeres gyakorlás jellemzői és sajátosságai

Mélyhegedűtanár

- 1) Hubay Jenő tanításának jelentősége
- 2) Jelentős magyar hegedűiskolák
- 3) A testtartás és hangszer tartás módszertani problémái
- 4) A bal kéz működésének metodikai háttere
- 5) A jobb kéz és a tartási műveletek összefüggései
- 6) A hangszeres gyakorlás jellemzői és sajátosságai

Gordonkatanár

- 1) A hangszer tartása, a kar, a kéz és az ujjak beállítása és munkája az első fekvésben
- 2) A vibrató
- 3) A fekvésváltások
- 4) A vonó tartása, a kar, a kéz és az ujjak munkája, vonóvezetés
- 5) Különböző vonásfajták felosztása

Gordontanár

- 1) A pedagógus szerepe, lehetőségei a tanítás-tanulási (gyakorlási) folyamatban.
- 2) Kezdők oktatása
- 3) A pedagógus általános felkészültsége
- 4) A kar, a kéz és az ujjak beállítása és munkája az első fekvésben
- 5) A vibrató
- 6) A fekvésváltások
- 7) A vonó tartása, a kar, a kéz és az ujjak munkája, vonóvezetés
- 8) A Montag és a Simandl iskola összehasonlító elemzése
- 9) Értékelés, ellenőrzés, motiváció az oktatás folyamatában

Gitártanár

- 1) A gitár tartása
- 2) Pengetési formák
- 3) A balkéz szerepe a gitárjátékban
- 4) A fekvésváltás és típusai
- 5) A barrée tanítása
- 6) Skálatípusok
- 7) Arpeggio pengetési gyakorlatok
- 8) Több hang együttpengetésének megtanítása
- 9) A balkézkötés és lehetséges formái
- 10) A két kéz szinkronizálásának problémái
- 11) A tremoló
- 12) A vibrató

Oboatanár

- 1) Légzéstípusok – támasz
- 2) Vibrató
- 3) Hangindítás, kettős hangindítás
- 4) Hangszertartás, kéztartás, szájtartás
- 5) Skálák, ujjgyakorlatok
- 6) Az órák menete, órátípusok

Fuvolatanár

- 7) A zenei tehetség és a hangszeres alkalmasság felismerése, a kiválasztás irányai.
- 8) Az alternatív zenepedagógiai és más hatékony (pl. mozgás- és testterápiás) módszerek megjelenésének lehetőségei és fontossága a hangszeres oktatásban kezdeti szakaszában.
- 9) Az éneklésre és játékra alapuló hangszeres oktatás (a magyar és a jelentősebb külföldi fuvolaiskolákban megjelenő, az adott nemzetre jellemző gyermekdalok, népdalok felhasználásának jelentősége).
- 10) A természetes és a harmonikus mozgásmechanizmusok kialakulásának lehetőségei, fontossága, annak szakaszai (a hangszeres mozgásmechanizmusok kialakítása, a finommotorika fejlesztésének módszerei a mozgástanulás állomásai).
- 11) A helyes test- és hangszertartás kialakítása, fejlesztése alapfokon.
- 12) A kiemelkedően tehetséges növendékek készségfejlesztése, oktatása (a zenei pályára való alkalmasság felismerése, a képesítő vagy felvételi vizsgára való felkészülés állomásai).
- 13) A „túlzott” lámpaláz és leküzdésének lehetőségei (a hangszeres versenyfelkészítés állomásai, módjai).
- 14) A hangszeres készségfejlesztés, a „hatékony” gyakorlás kialakítása alapfokon (a hangszertechnikai adottságok elmélyítésének lehetőségei)
- 15) Az „adaptálható” fúvóslégzés kialakítása, fejlesztése és megszilárdítása alapfokon (az emberi szervezet és a „zene levegőigénye”).

Furulyatanár

- 1) A hangszertartás és a légzéstechnika anatómiai háttere, mindezen ismeretek áttekintése korabeli, és 20. századi metodikai kiadványok alapján.
- 2) A hangindítás és a hangképzés anatómiai háttere, mindezen ismeretek áttekintése korabeli, és 20. századi metodikai kiadványok alapján.
- 3) Az artikuláció szerepe a furulya játékban, a tanulás folyamatának lehetséges megoldásai az alap és a középfokú oktatásban.
- 4) Díszítés, diminúció, improvizáció oktatásának lehetőségei, mindezen ismeretek áttekintése korabeli, és 20. századi metodikai kiadványok alapján.
- 5) Dinamikai árnyalások lehetőségei a furulya játékban, a tanulás folyamatának megoldásai az alap és a középfokú oktatásban.
- 6) A jelenleg Magyarországon használt furulya iskolák elemzése, összevetése más európai hasonló kiadványokkal.
- 7) Az alapfokú furulyatanítás főbb vonásai és problematikái Magyarországon, térségiösszetevők figyelembevételével.

- 8) A magyarországi középfokú furulyatanítás módszereinek elemzése, nemzetközi összehasonlítások alkalmazásával.
- 9) A 20. századi új zenei stílusok megjelenéséhez kapcsolódósajátos metodikai eszköztárakismertetése, és e módszerek beépítésének lehetőségei a barokk korból származó oktatási rendszerek mellé.

Klarinéttanár

- 1) Kezdő klarinétosok kiválasztásának szempontjai. Életkori sajátosságok és fizikai adottságok. A kezdők elindítása.
- 2) A helyes hangszer és testtartás megtanítása, a helyes légzéstechnika bemutatása, megtanítása. A levegő útja - anatómiai alapismeretek.
- 3) A klarinétóra típusai, az óra felépítése. Egy teljes zeneiskolai óra bemutatása. A legfontosabb klarinétiskolák bemutatása, és kiegészítő anyagok.
- 4) Előadási darabok tanítási problematikája, nehézségi sorrendjük, a koncertre felkészülés folyamata. Milyen szempontok alapján válasszunk előadási darabot a növendékek számára?
- 5) A hangindítás típusai és különleges játékmódok a klarinéton. Tanítási módszerek, tipikus hibák és javításuk.
- 6) A hangképzés oktatásának és fejlesztésének elsődleges szempontjai a zeneiskolai klarinét tanításban; a nád szerepe, levegőtámasz, szájtartás.
- 7) A klarinét nád jellemzői és készítésének ismertetése, a nádfaragás, nád csiszolás tanítása. A nádfaragás legfontosabb szempontjai kezdő klarinétosok számára készített nádak esetében.
- 8) A hangszer karbantartásának ismertetése és alkalmazása a gyakorlatban.
- 9) A szakmai versenyekre való felkészülés fázisainak bemutatása, a kezdeti lépésektől a színpadi megjelenésig.

Szaxofontanár

- 1) Beszéljen a különböző szaxofon fúvókákról, nádakról, valamint kiválasztásuk módjáról
- 2) Az „első szaxofon óra a zeneiskolában”, avagy melyek a legfontosabb teendők, amikor elkezdjük egy szaxofonos növendék oktatását
- 3) A skálázás (miért és hogyan kell skálázni és hogyan gyakoroljuk?)
- 4) Ritmikai problémák és orvoslásuk
- 5) A vibrató alkalmazása és tanításának metódusai
- 6) A magas hangok (flagiolet-, vagy altissimo- regiszter) tanítása a felsőbb éves szakközépiskolai növendékek számára
- 7) Az előadási darabok kiválasztásának szempontjai

Fagott-tanár

- 1) A fagott kialakulása a kezdetektől a romantikáig
- 2) A fagott fejlődése a romantikától egészen napjainkig; a francia és német típus hasonlóságai, különbségei
- 3) A különböző kialakítású nádak, nádanyagok előnyei-hátrányai, valamint megfelelő elkészítésük módjai, kiválasztásuk szempontjai

- 4) Melyek a legfontosabb teendők a hangszer oktatása során a zeneiskolát kezdő növendék esetében
- 5) A levegővezetés és a szájtartás helyes működése
- 6) Hogyan történjen a szakszerű, jól felépített mindennapi gyakorlás

Kürttanár

- 1) A légzés és a támasz szerepe, a helyes légzés tanítása
- 2) A szájtartás helyes kialakítása
- 3) A jobb kéz szerepe a kürt játékban
- 4) A hangszer karbantartása, javítása
- 5) Kürtirodalom átfogó ismerete
- 6) Szordínók típusai, használatuk ismerete
- 7) Zenekari játék módszertana
- 8) Az előadási darabok kiválasztásának szempontjai

Trombitatanár

- 1) A légzés és a támasz szerepe, a helyes légzés tanítása
- 2) A szájtartás helyes kialakítása
- 3) A hangszer karbantartása, javítása
- 4) Trombitaára írott befúvási gyakorlatok átfogó ismerete (Arban, Maggio stb...)
- 5) Szordínók típusai, használatuk ismerete
- 6) Skálázás- miért fontos, hogyan gyakoroljuk, milyen skálákat ismerünk?
- 7) Fúvós zenekari játék módszertana
- 8) Trombita építés, valamint fajtáinak ismerete, alkalmazása

Harsonatanár

- 1) A harsona megszólaltatása
ajakrezgés, fúvókázás, levegővezetés, hangindítás
- 2) A harsona történeti fejlődése, a különböző magasságú, hangolású hangszerek kialakulása (altharsona, tenorharsona, basszusharsona)
- 3) Skálázás- miért fontos, hogyan gyakoroljuk, milyen skálákat ismerünk?
(dallamos, összhangzatos, természetes)
- 4) Befújás, bemelegítés, mindennapi gyakorlatok
- 5) A harsona oktatása alapfokon, a zenei nevelés fontossága
- 6) A különböző kulcsok ismerete, (alt, tenor, basszus) ütemmutató, előjegyzés, zenei fogalmak és kifejezések

Tubatanár

- 1) A tuba és a klasszikus rézfúvós hangszerek (ideértve a tenorkürtöt, baritonkürtöt és az eufóniumot is) történetének, szerkezetének, funkcionális részeinek ismerete.
- 2) A helyes légzés, befújás, testtartás, hangszertartás beállítása, kialakítása
- 3) Ideális tubahang kialakítása, megszólaltatása
- 4) A hangszer irodalma
- 5) A tuba a mélyrézfúvósok családjában és különféle együttesekben betöltött szerepe, szakmai lehetőségei
- 6) A zenei elképzelések fejlesztése, a zenei előrelátás, a folyamatos kottaolvasás kialakítása

Ütőhangszertanár

- 1) Ütőhangszerek családjának ismertetése, rendszerezése
- 2) Kisdob története, tanítási módszerei és anyaga
- 3) Ütészézés, hangképzés, kézrendek
- 4) Előkek, tremolók kisdobon
- 5) Timpani története, tanítási módszerei és anyaga
- 6) Xilofon, marimba története, tanítási módszerei és anyaga
- 7) Kamarazene szerepe, tanítási módszerei és anyaga
- 8) Gyakorlás fiziológiai és pszichológiai alapjai
- 9) Vibrafon története, tanítási módszerei és anyaga

Magánénektanár

- 1) A légzés. Légzéstípusok. Légzőgyakorlatok.
- 2) A rezonancia. Rezonancia fejlesztő gyakorlatok.
- 3) A legato. A legato éneklést segítő gyakorlatok. Megvalósítása egy tetszőleges dalban. (Ádám J.: A dal mesterei I: -VIII.)
- 4) A hangterjedelem magasság irányába történő fejlesztése. Erre irányuló gyakorlatok, megvalósítása egy tetszőleges dalban. (Ádám J.: A dal mesterei I: -VIII.)
- 5) A hangterjedelem mélység irányába történő fejlesztése. Erre irányuló gyakorlatok, megvalósítása egy tetszőleges dalban. (Ádám J.: A dal mesterei I.-VIII.)
- 6) A leggyakoribb hanghibák. Okaik és javításuk.
- 7) A mutálás. A mutálás által felvetett módszertani problémák.

Ének-zene tanár – zeneismeret-tanár szak

A) Tételsor: Ének-zene

- 1) Zenei nevelésünk történeti előzményei, a Kodály koncepció és alkalmazása az ének-zene tárgy oktatásában.
- 2) Az énekes tananyag helye, szerepe, pedagógiai felhasználási területei és módszerei az ének-zenei oktatásban. A daltanítási módjai.
- 3) Ritmuselemek, ritmusképletek és a metrum tanítása.
- 4) A többszólamúság iránti érzék kialakításának és fejlesztésének lehetőségei az ének-zene órán.
- 5) A zenehallgatás helye, szerepe az énekórán, a zenehallgatási anyag feldolgozásának menete.
- 6) Az általános- és középiskolákban használatos tankönyvek; zenei anyaguk, feladataik ismerete, feldolgozási lehetőségei.

B) Tételsor: Zeneismeret/szolfézs

- 1) A zeneiskolai zeneismeret/szolfézs tanítás célja, feladatai, kapcsolata a hangszertanítással.
- 2) A zeneiskolai oktatás szervezeti keretei, a felvételi meghallgatás, a művészeti alapvizsga és a záróvizsga feladatai és követelményei.
- 3) Készségfejlesztés a szolfézsórán – éneklési, ritmikai, dallamhallási készségek.
- 4) A szolmizáció története; a relatív szolmizáció és az abszolút rendszer tanítása, gyakorlása és alkalmazása.

- 5) Dallamdiktálás, memorizálás, lapról olvasás, improvizáció; a sikeres feladatvégzés feltételei.
- 6) Az elméleti ismeretek tanítása, a stílusérzék és a stílusismeret fejlesztése.
- 7) A funkcióérzék kialakítása, a zenei műfajok és formák tanításának lehetőségei a zeneismeret/szolfézs órán.

Egyházzenetanár

- 1) A szolfézs/zeneismeret tanítás célja, feladatai, a szolfézs- ének-zene- és a hangszer-tanítás különbségei, jellemzői, összehangolásának lehetőségei
- 2) A szolfézs- és az énekóra jellemzői (óratípusok, az óra felépítése, mozzanatai, az óra vezetése, tankönyvek)
- 3) A daltanítás módjai
- 4) Ritmuselemek tanítása (sorrend, a tanítás menete)
- 5) Dallami elemek tanítása (a szolmizációs hangok, a módosított hangok tanításának rendje, ajánlott dalok, a tanítás menete)
- 6) A Kodály koncepció jellemzői
- 7) A keresztény liturgikus ének tanításának története, mai lehetőségek az iskolai oktatásban
- 8) A magyar népének korszakai és az egyházi ének tantárgy oktatásának szakmódszertani alapelvei
- 9) Az egyházi és iskola schola/énekkar szervezése, repertoárja
- 10) A liturgikus év beosztása és teljessége

Újabb tanári szakképzettséget adó zenetanárképzés

A 2 és a 4 féléves újabb tanári oklevelet adó képzés szakirányaink szakmódszertan záróvizsga anyaga megegyezik a 10 féléves zenetanárképzés követelményeivel.